

PUOLUSTUSVOIMIEN ROMUMYYNTISOPIMUS 2022–2024

1. Valtion omaisuuden myyntiä koskevat keskeiset säännökset

Valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 24 §:n mukaisesti virasto tai laitos saa luovuttaa, jollei laissa toisin säädetä tai talousarviossa muuta päätetä, hallinnassaan olevaa valtion irtainta omaisuutta, jos luovutusta on pidettävä taloudellisesti perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena. Edellä mainitun lainkohdan mukaisesti viraston tai laitoksen on saatava luovutukseen valtioneuvoston suostumus, jos luovutettavan omaisuuden arvo on huomattava tai luovutusta on muutoin pidettävä merkittävänä.

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 72 §:n mukaisesti valtion irtaimen omaisuuden arvo on huomattava, jos luovutettavan omaisuuden käypä arvo, tai jos sitä ei ole luotettavasti selvitettävissä, kirjanpidon mukainen arvo ylittää 1 000 000 euroa. Edellä mainitun asetuksen 72 a §:n mukaan valtion irtaimen omaisuuden luovutuksessa on käytettävä valtiolle edullisinta tapaa. Valtion talousarvion yleisistä soveltamismääräyksistä annetun valtioneuvoston päätöksen (TM 9509, 12.4.1995) kohdan 6.13 mukaisesti edullisuusvertailussa tulee ottaa huomioon mm. myynti-, käsittely- ja varastointikustannukset.

2. Tausta ja myytävä romumateriaali

Myyntin kohteena on Puolustusvoimien hallintoyksiköihin ja strategisten kumppaneiden toimipisteisiin kertyvä puolustusvoimien omistama romumetalli ja romuajoneuvot. Romumetalli on pääsääntöisesti hylättyä tai käytöstä poistettua irtainta omaisuutta tai muuta materiaalia, joka soveltuu romumetallikeräykseen ja -kierrätykseen. Romuajoneuvot ovat ajoneuvoja, joita ei ole kannattavaa kunnostaa tieliikennekäyttöön esimerkiksi liikennevahingon jälkeen.

Romumateriaalin kertymä vaihtelee vuosittain. Mikäli sopimusaikana ilmaantuu tarve isompien kalustokokonaisuuksien poistamiseen, niiden romutus kilpailutetaan puitesopimuksen ulkopuolella. Romumyyntisopimus laaditaan ajalle 1.3.2022–31.12.2024. Lisäksi sopimukseen sisältyy yhden vuoden optio ajalle 1.1.–31.12.2025.

3. Myynnin toteuttaminen

Romumyynti on taloudellisesti perusteltua ja tarkoituksenmukaista. Romumateriaalin myyntiä koskeva puitesopimus esitetään solmittavaksi Kuusakoski Oy:n kanssa. Myynti on kilpailutettu Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen toimesta. Myyntisopimus ei ole hankintalain alainen.

Tarjouspyyntö julkaistiin 5.11.2021 www.puolustusvoimat.fi ja www.huutokaupat.com -sivustoilla ja lähetettiin suoraan yhteensä 22:lle alan toimijalle sekä aikaisemmalla tarjouskierroksella tarjonneille yrityksille. Lisäksi tarjouspyyntö toimitettiin suoraan Suomen Romukauppiain Liitto Ry:lle edelleen toimitettavaksi liiton jäsenille. Tarjouspyynnössä päätöksentekokriteeriksi ilmoitettiin suurin saatava kokonaishinta.

Tarjoajien esittämien kysymysten perusteella julkaistiin lisäksi nykyinen sopimus Puolustusvoimien ja Kuusakoski Oy:n välillä ja sen Liite 1 (hintataulukko), mistä ilmeni sopimuksen kokonaishinta. Hintataulukon yksityiskohtaisia hinnoittelutietoja ei julkaistu, koska Kuusakoski Oy ilmoitti, että tiedot ovat heidän liikesalaisuuksiaan. Lisäksi tarjoajien esittämien kysymysten pohjalta julkaistiin taulukko, joka sisälsi tarkempia tietoja vuonna 2020 noudetuista romumetallieristä toimipisteittäin.

Kuusi yritystä jätti määräaikaan mennessä tarjouksen. Lisäksi Luvian Uusioteräs – Kierrätyspalvelu Oy:n tarjous toimitettiin myöhässä ja hylättiin. Määräaikaan mennessä jätetyille tarjouksille suoritettiin tarjouspyynnön mukaisuuden arviointi.

MIME 2020 Oy:n tarjous todettiin olennaisesti puutteelliseksi ja tarjouspyyntöä vastaamattomaksi. MIME 2020 Oy:n tarjous hylättiin tarjouspyyntöä vastaamattomana.

Jäljelle jääneet viisi määräaikaan mennessä toimitettua tarjousta todettiin tarjouspyynnön mukaisiksi ja vertailukelpoisiksi. Tarjoukset vertailtiin tarjouspyynnön liite 1 – hintataulukon perusteella seuraavasti:

Tarjoaja	Kokonaishinta € (alv 0%)
Eurajoen Romu Oy	2 437 686,73
Fortum Waste Solutions Oy	2 653 691,41
Kuusakoski Oy	2 801 473,83
Reteko Oy	2 669 237,57
Romu Keinänen Oy	1 694 079,69

Vertailuperusteena oleva kokonaishinta vastaa myyntituloa yhden kalenterivuoden arvioidulla romukertymällä.

Tarjouspyynnössä ilmoitettu toimitusehto oli NOL Toimipisteet, Finnterms 2001, eli ostajataho on huomionnut logistiikka- ja rahtikustannukset tarjouksessaan ja tästä ei aiheudu Puolustusvoimille kustannuksia.

4. Taloudelliset vaikutukset

Kertyvän romumetallin ja romuajoneuvojen määrä vaihtelee vuosittain. Lisäksi sopimuskaudella myyntihinnastot päivittyvät kuukausittain siten, että hinta on sidottu toimituskuukautta edeltävän kuukauden indeksiin huomioiden ostajan tarjouksessaan ilmoittamat kertoimet ja vähennykset. Sopimuksessa metallin maailmanmarkkinahintoja kuvaavina indekseinä käytetään seuraavia indeksejä:

- Metal Bulletin Ferrous Scrap Index HMS 1&2 (80:20 mix), fob Rotterdam –indeksi
- London Metal Exchange LME-indeksejä (Primary Aluminium, Aluminium Alloy, Copper, Lead, Nickel, Tin, Zinc)

Tarjouspyynnössä ilmoitetun romumateriaalin arvioidun kertymän ja ostajan tarjouksessaan käyttämien heinäkuun 2021 metallien maailmanmarkkinahintojen perusteella myyntisopimuksen teoreettiseksi arvonlisäverottomaksi kokonaisarvoksi saadaan 7 704 053 EUR. Sopimuksen todellinen arvo tulee määräytymään romumateriaalin määrän ja metallien maailmanmarkkinahintojen toteuman perusteella. Erillisten suurten erien tai luokittelemattomien tuotteiden hinta sovitaan kirjallisesti tapauskohtaisesti.

Myyntistä saatavat tulot kirjataan toteuman mukaisesti momentille 12.27.20 (Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista) sinä vuonna, jolloin myynti tapahtuu. Optiokauden 2025 osalta varat tiliöidään erikseen option toteutusvuonna.

5. Muuta huomioitavaa

Metalliromun ja -jätteen myynnissä noudatetaan 1.1.2015 voimaan tullutta käännettyä arvonlisäverovelvollisuutta (Arvonlisäverolaki 1501/1993, 8 d §), eli verovelvollinen myynnistä on ostaja.

Tapauskohtaisesti puolustusvoimat voi edellyttää, että materiaali kuljetetaan ja tuhotaan valvotusti, esimerkiksi asemateriaali.

Räjähtävää materiaalia sisältäneiden (esim. tyhjien hylsyjen ja ammuskuorien) ja romuna ostajataholle luovutettavien romuerien vaarattomuudesta vastaa Puolustusvoimien luovuttava hallintoyksikkö, joka antaa tarvittaessa tarkastuspöytäkirjan materiaalin vaarattomuudesta.

Myyntipäätöksestä ei voi valittaa, eikä siihen voi hakea muutosta, koska kyse on valtion omaisuuden luovuttamista koskevasta hallinnon sisäisestä päätöksenteosta, eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:n 1 momentissa mainitusta valituskelpoisesta hallintopäätöksestä. Tästä on olemassa Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös vuodelta 2018 (antopäivä: 12.2.2018, päätösnumero: 18/0121/3, diaarinumero: 00145/18/1299).